

LIITE

Hiekkasärkkien mantereenpuolen osayleiskaava**Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saatu palaute**

Osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) on ollut julkisesti nähtävillä 1.2.2018 alkaen. OAS:sta jätettiin seuraavat lausunnot.

1. Museovirasto, 20.2.2018
2. Pohjois-Pohjanmaan museo (rakennettu kulttuuriympäristö), 19.2.2018
3. Fingrid, 23.2.2018

1. Museovirasto, 20.2.2018

Kalajoen kaupunki on toimittanut Museovirastolle kuulutuksen Hiekkasärkkien mantereenpuolen osayleiskaavan vireilletulosta sekä Rantaharjualueen osayleiskaavan ja Rahjankylän osayleiskaavan osittaisesta muutoksesta. Museovirasto antaa kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelman perusteella lausuntonsa arkeologisen kulttuuriperinnön näkökulmasta. Kaavan vaikutuksia rakennettuun kulttuuriympäristöön ja maisemaan arvioi Pohjois-Pohjanmaan museo.

Kaavamuutoksen suunnittelualan pinta-ala on noin 640 ha ja se rajautuu valtatie 8 mantereen puolelle, jossa sijaitsevat mm. pienkonekenttä, moottoriurheilurata ja kaksi maa-ainesten ottoaluetta. Muilta osin alueen todetaan olevan kaunista jäkälädyynimuodostumaa. Valtatien meren puoleinen alue on kaavoitettua Kalajoen Hiekkasärkkien matkailu- ja loma-asuntoaluetta. Pääosa alueen maista on kaupungin omistuksessa.

Oikeusvaikutteiselle yleiskaavoitettavalle alueelle on vuoden 2017 lopulla valmistunut maankäytön matkailulupainotteinen kehittämissuunnitelma yrittäjien, konsultin ja kunnan edustajien yhteistyönä. Tehtävänä on luoda kaavalliset edellytykset kehittämissuunnitelmassa esitettyjen toimintojen ja liikenneyhteyksien toteuttamiselle. Suunnitelma tähtää Kalajoen matkailun kasvuohjelman mukaisiin tavoitteisiin vuonna 2025. Alueelle on luotu neljä erilaista kehittämisteemaa ja aluetta, joita ovat Tapahtumakaupunki, Airpark, Motor world sekä Wellness & recreation base camp. Rakentamisessa pyritään ekologisuuteen ja alueen sisällä liikumiseen ilman ajoneuvoja. Samalla alueen luontoarvoja todetaan vaalittavan ja tuomaan esille vetovoimatekijöinä.

Suunnittelun tavoitteena on laatia kaavalliset edellytykset kehittämissuunnitelmassa esitettyjen toimintojen ja liikenneyhteyksien toteuttamiselle Kalajoen hiekkasärkkien kehittämiseksi nykyistä vetovoimaisemmaksi ja ympärivuotisemmaksi matkailukohteeksi. Jo kehittämissuunnitelmassa muotoutuneiden toimintojen sijoittaminen parhaiten niille soveltuville alueille määritellään kaavoituksella, jossa huomioidaan sitä varten laadittavat selvitykset.

Alue on pääosin kuivaa ja hiekkaista kangasmaastoa, jolta ei entuudestaan tunnettu muinaisjäännöksiä, jolta aiemmat arkeologiset selvitykset ovat puuttuneet. Kaavaselvityksenä tehty arkeologinen inventointi toteutettiin jo toukokuun alussa 2017. Alue on runsaan 10 ja enintään noin 20 m korkeustasolla merenpinnasta, mikä mahdollistaa ihmisen toiminnan alueella ajanlaskun alusta lähtien. Selvitettyiltä kaava-alueilta ei kuitenkaan löytynyt muinaismuistolain (295/63) tarkoittamia muinaisjäännöskohteita.

Inventoinnin yhteydessä tarkastettiin kuitenkin hieman kaava-alueen itäpuolella sijaitseva, peruskartalla ja laserkeilauksessa erottuva tervahautakohde ja ilmeisesti siihen liittyvä rakennuksen pohja (Valkiatvedet, muinaisjäännösrekisterissä tunnuksella 1000032066).

Myös historiallisen Pohjanmaan rantatielinjauksen lyhyt osuus sijoittuu kaava-alueen eteläkulmalle. Pohjanmaan rantatie on Suomen tärkeimpiä historiallisia tielinjoja, joka kehittyi 1600-luvulla ratsupolusta maantieksi Turusta Tukholmaan Pohjanlahden ympäri. Se on myös Valtakunnallisesti merkittäviä rakennettuja kulttuuriympäristöjä (RKY), mutta kaava-alueen osuus ei kuulu näin määriteltyihin merkittävimpiin tieosuuksiin. Sitä ei myöskään tältä osin ole syytä pitää kiinteänä muinaisjäännöksenä. Sen sijaan se on arkeologinen kulttuuriperintökohde, jonka linjaus tulee säilyttää. Tämä inventoinnissa selvitetty osuus on muinaisjäännösrekisterissä, Pohjanmaan rantatie, Siipo (muu kulttuuriperintökohde, tunnus 1000032080).

Osallistumis- ja arviointisuunnitelman perusteella rakentamisen kohdentuminen kaava-alueella jää vielä epäselväksi. Arkeologinen inventointi toteutettiin keväällä 2017, ennen tietoa muuttuvan maankäytön alueista. Raportti on hyvä yleisselvitys alueen maankäytön historiasta. Sen sijaan selvityksen riittävyyden arviointi kaavoituksen valmisteluvaiheessa edellyttää maankäytön muutosten tarkentumista.

Laserkeilausaineistojen sekä toisaalta inventointiraportin liitekartan melko rajallisten selvitysalueiden perusteella alueella on edelleen erilaisia anomalioita. Nämä voivat olla luontaisia muodostumia tai myöhäisiä maanainesten ottokohtia, mutta myös vanhempia kulttuurijäännöksiä, joiden suojele saattaa olla tarpeen. Maankäytön muutosalueillekohdistuvaan täydennysinventointiin on siis tältä osin vielä tarpeen varautua kaavoituksen edetessä.

2. Pohjois-Pohjanmaan museo (rakennettu kulttuuriympäristö), 19.2.2018

Kalajoen kaupunki on pyytänyt Pohjois-Pohjanmaan museolta lausuntoa Hiekkasärkkien mantereenuolen osayleiskaavan sekä Rantaharjualueen ja Rahjankylän osayleiskaavan osittaisen muutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta (OAS). Pohjois-Pohjanmaan museolla ei ole huomautettavaa osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta.

3. Fingrid, 23.2.2018

Yleiskaava-alueella ei ole Fingridin voimajohtoja, joten yhtiöllä ei ole tarvetta lausua kaavoituksen lähtökohdista.

Fingridin voimajohdot ovat maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 22 § tarkoittamia voimajohtoja. Tämä lausunto koskee Fingrid Oyj:n voimajohtoja.

Pyydämme lähettämään meille tietoa kaavan etenemisestä.

Yleis- ja asemakaavat, joissa on Fingrid Oyj:n voimajohtoja tai muita toimintoja, pyydämme lähettämään lausunnon mieluiten sähköisenä osoitteeseen kirjaamo@fingrid.fi tai kirjallisena osoitteella Fingrid Oyj, Maankäyttö ja ympäristö, PL 530, 00101 HELSINKI.